

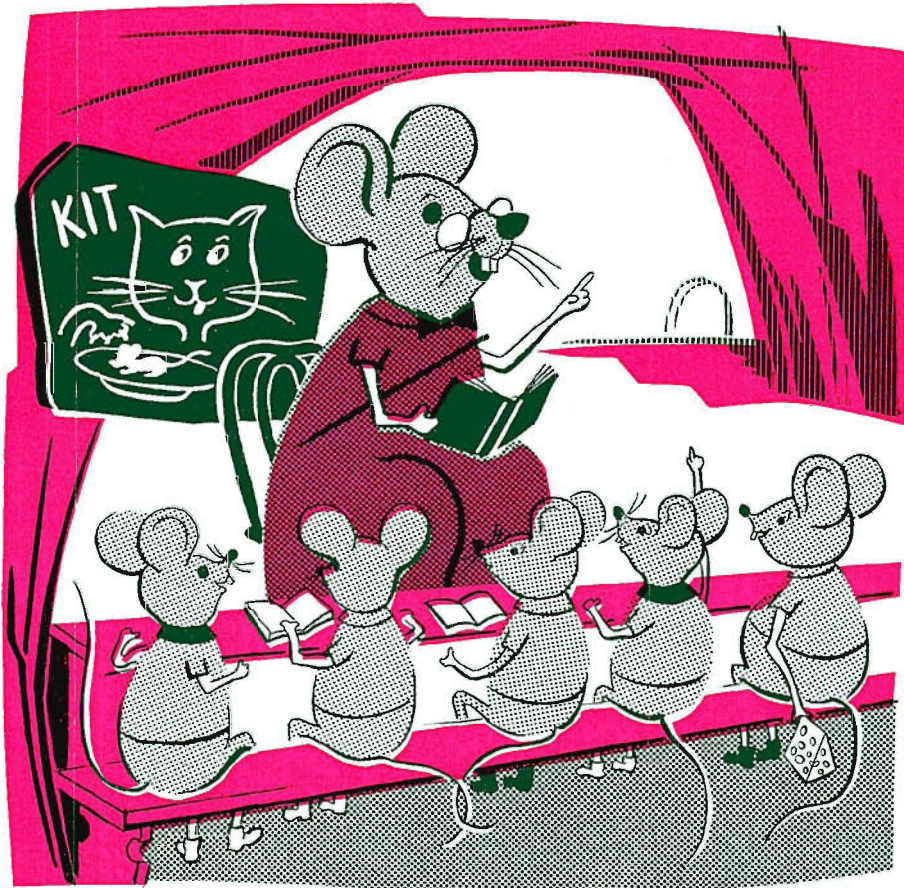
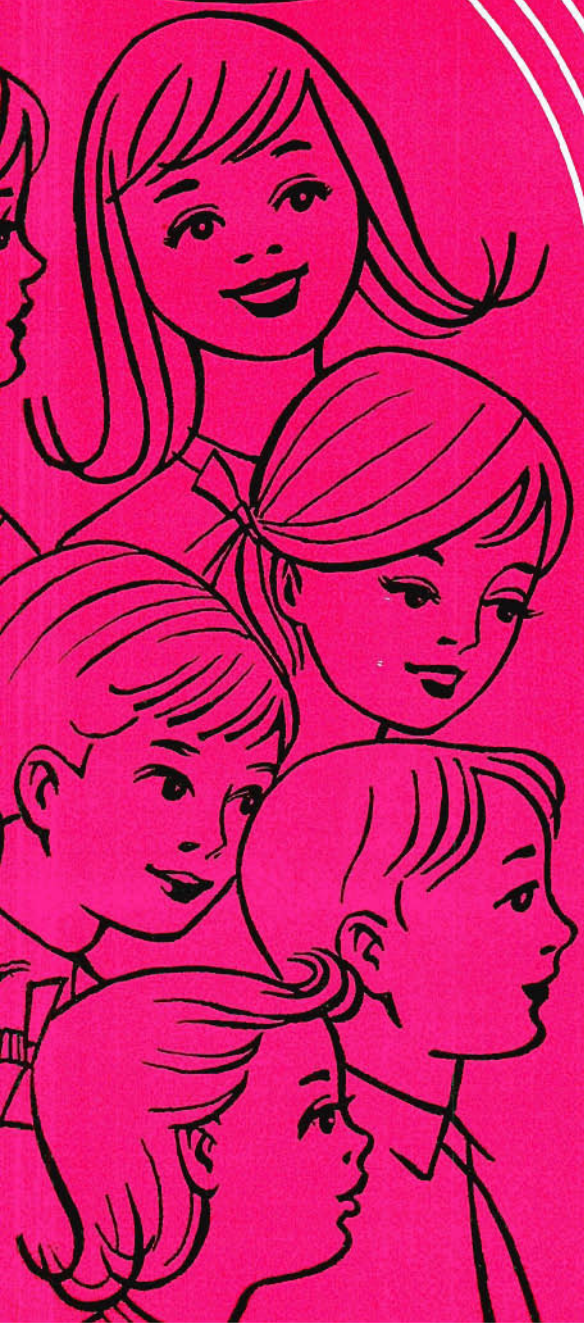
ВЕСЕЛКА

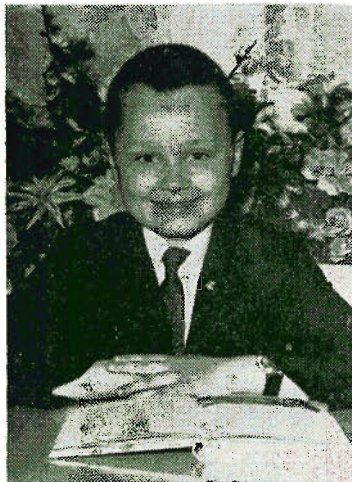

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

Від нашого читача Маркіяна Головатого з Горонта, Канада, отримали ми такого листа:

Дорога „Веселко"! Маю десять років і ходжу до школи св. о. Миколая. Наша школа має дуже доброго директора п. Федака, який вчить нас історії. З братом Ромком ходимо на лекції українських народних танків п. Я. Заварихина. Ми вже двічі виступали з танками — раз на День Матері, а раз на показі балетної групи „Аполлон". Я належу до вівтарної дружини при нашій церкві. Деякі члени цієї дружини їдуть до Риму, щоб стати священниками. Отець Федорів сказав, що я також поїду до Риму на другий рік.

Відповідь Редакції: Дорогий Маркіяне! Дякуємо Тобі за листа й фото. Вітаємо Тебе з успіхами в науці й на лекціях народних танців. Чи Ти хочеш так само стати священником, як і Твої товариші з вівтарної дружини? Як будеш у Римі, напиши до нас листа. — Привіт!

Наша читачка Марта Зелик, 11 років, з Нью Йорку пише: Дорога „Веселко"! Я дуже люблю Тебе читати і часто читаю Твої казки своїм сестричкам. Нам дуже сподобався віршик про „Жучка Щербачка". Ми довго шукали мелодії до цього віршика і нарешті знайшли. Найкраще підходить мелодія „Гей, ви стрільці січовії, раз, два, три". Я дуже люблю писати казки й посилаю Тобі одну казочку з свого збірничка.

Відповідь Редакції: Дорога Марто! Дякуємо за листа. Твою казочку про горді квіти надрукуємо в одному з чергових чисел „Веселки". — Вітай!

РОЗГАДАЙМО!

ЩО ЦЕ?

- Із-за тебе я бив себе,
Із-за себе я бив тебе.
Убив тебе, а кров моя тече.
- Летить — пищить, сяде — мовчить.
Хто його вб'є, той кров свою проллє.
- Без рук, без ніг, а вилізе на пліт.

Загадка

Я працюю: стук і стук!
Це не те, що твій п'ястук —
стукну голосніше
і приб'ю міцніше.
Стуки-стук! Цоки-цок!
Я у дошку вбив гвіздок!

Г. Чорнобицька

ВІДПОВІДЖТЕ!

- Воно мос — мені належить, але інші вживають його частіше за мене.
- Вертиться, крутиться, ніколи не стане,
На нім живуть люди, на нім гори й ями.
- Що у світі найбагатше,
Що у світі найжирніше,
Що у світі найситніше?
- Поле голубе, овечки золоті, пастух рогатий.
- Без дров, без вогню, а світить і гріє щодня.
- Чотири братчики біжать: два втікають, два здоганяють.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК ЗА ЧЕРВЕНЬ-ЛИПЕНЬ
ц. р.: **ЩО ЦЕ?** а) Зуби в роті. б) Рот, зуби й язик.
в) Бджола. **МІСТО Й ПІВОСТРІВ:** Рим — Крим. **ЗАГАДКА:** голка. **ЦІКАВЕ ПИТАННЯ:** Болото має три „О", озеро — два „О", море одно „О", а річка не має ні одного „О". **УТВОРІТЬ НОВІ СЛОВА:** рік, бік, сік, лік, тік. Бук, лук, жук, гук, сук.

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Обкладинка роботи М. Левицького

“THE RAINBOW” — “VESELKA”

Published monthly, except June to September Bi-monthly
at Jersey City, New Jersey
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription \$4.00 per year.

Entered as Second Class Matter at Jersey City N.J.

Ілюстрація на обкладинці:

І. Брикович — Школа Мишки-Гризикнижки

УСІМ ВАКАЦІЙ ТРЕБА!

Мов пташка, світом лине
Слівце одне-єдине,
Найкраще із усіх:
„Вакації!” — і будить
Усюди — всюди — всюди
Веселий спів і сміх.

Усім вакацій треба,
І навіть сонце з неба
Радіє з дітьми враз,
А вітрик, жвавий хлопчик,
Між вітами шепоче:
„До табору вже час!”

Чи дітям це казати?
Набридло вже чекати,
Лічити тижні, дні,
Коли поїдуть-злинуть
До табору в долині,
В зеленій гушині!

Дзюрчать річки, потоки,
Шумлять дуби високі,
Запрошують усіх:
„До нас, до нас в гостину,
В нас радощі щоднини
І щогодини сміх!”

Мов пташка, світом лине
Слівце одне-єдине,
З усіх найкраще слів:
„Вакації!” — і діти
Спішать туди, де квіти,
Де шатра, ліс і спів.

ЛАСИЧКА

**Прекрасні мої гори, високі Карпати —
Тут я виріс, тут вродився, тут хочу вмирати!**

З такою співанкою на устах прийшов Іван Івановецький додому. Він вирішив виїхати з Праги в Карпатську Україну, щоб стати за вчителя в гірському селі Чернооголові.

Івановецький прийшов до Чернооголови і зразу замешкав з родиною в школі.

Школа — стара будова. Підмурівок місцями майже розсипався, і було видно в нім щілини. Вже на другий день в одній з таких щілин у кухні показалися очка якогось маленького стрункого звірятка. Воно цікаво оглядало людей і всю незнану йому обстановку.

— Тату! — крикнула Зірка. — Маємо гостя! Диви, яке чепурненьке звірятко!

— Це, мабуть, не гість, а господар цього дому — ласичка. Вона, видно, віддавна тут проживає, а тепер оглядає нас і дивується, що це за влізливці зайшли до її хати.

За хвилину ласичка щезла туди, звідки прийшла.

Старий був це дім, але скільки кімнат у ньому і які вони просторі! Було куди бігати не тільки Зірці, але й дітям з усього сусідства, що сюди часто приходили. А найближча сусідка Уля розгостилася тут майже на постійно.

До вчителя належали три городи. Відгороджений від дороги штахетами, був город з самими квітами. Дружина вчителя, Зірчина мама, там копала, садила й опісля полола молоденькі рослини. Однак, були там також квіти, яких ніхто ніколи не садив і не полов. То були червоні мальви. Вони пишались на сонці своєю королівською пурпурою і були такі буйні й високі, що дитина під ними могла легко сховатися.

Між школою і церквою був великий город з усяким добром. Бувало, ще сніг на горбках дощити не щез, а в учителя на городі вже червонілася редьківця. Ні в кого не було таких гарних огірків і помідорів, як у нього.

Далі за дорогою аж до потоку простягався третій город — великий, засаджений картоплею і засіяний вівсом. Над самим берегом потоку сохли на сонці зрубані сосни — великі й білі, бо обтесані з кори. Вони були призначені на будову, але треба було їх добре висушити, щоб пізніше не корчилися. Для дітей тут справжній рай! Сосни гладенькі, як шовк, і можна бігати по них

босими ноженятами хоч би й цілий день. Як же котре втомлювалось, то лягало на сосну і блукало очима далеко-далеко по гірських шпильях.

Отак то одного теплого весняного дня відпочивала на цих соснах Зірка разом з подругою Улею. З верха на верх переводили вони свій зір, а потім дитячі очі примкнулися і вже не бачили ні ялиць на горах, ані галявин між деревами, лише відчували лагідне тепло сонця, що солодко їх присипляло.

Нараз щось зашуміло над їхніми головами. Дрімота зразу щезла. Діти схопилися й широко відкрили очі. Великий птах промайнув попід стіну школи, вхопив щось у кігті і стрілою полетів угору щораз вище й вище.

Нараз він стрепенувся. Його лет став повільніший. Птах почав спускатися вниз щораз швидше, врешті упав недалеко від дітей у городі з квітами. Діти швидко побігли через дорогу під школу. На траві за штахетами розкинулися великі широкі крила, час від часу здригаючись. Дзьоб був злегка відкритий, шия кривавила. У кігтях великого птаха щось слабенько ворушилося. Ще кілька судорог, а потім усе втихло. У високій траві назавжди заснув великий буйний птах, а в затиску його гострих кігтів загинула також і ласичка.

У хаті почули крик дітей. З-за рогу школи показався учитель, Зірчин тато. Він підійшов ближче, схилився над птахом і сумно промовив:

— Бачите, діти, орел зловив ласичку і хотів, може, занести її в гніздо своїм дітям. Та ласичка — відважне створіння, вона не пішла покійно на смерть, як ягнятко. Хоч дуже поранена, розпочала з орлом бій в обороні свого життя. І ось бачите, як цей бій закінчився! Немає переможця!

На другий день Зірка не давала спокою матері:

— Мамо, такий прекрасний орел і така чудова ласичка — чому вони обоє мусіли вмерти?

Мати схилила голову і відповіла:

— Бо світ дуже жорстокий, дитинко! Ти сама бачила, що орел ніс ласичку до гнізда своїм дітям, щоб вони нею поживилися. Але й ласичка живиться іншими звірятами. Дійсно, світ дуже жорстокий!

Великі очі Зірки наповнилися сльозами. Вона засоромилася своєї чутливості, забігла до маленького городу і сховалася між мальвами. Стояла непорушно, тільки очима водила по небі, наче

хотіла допевнитися, де ж саме оце орлине гніздо. Тоді почула слабенький, ледве помітний шелест коло своїх ніг. Схилилася й побачила біля підмурівку дому ласичку. Звірятко навіть примкнуло очі так, як та вчорашня ласичка.

„Ні, то не та сама ласичка! Наша згинула в боротьбі з орлом, а ця куди менша, ясніша і дуже немічна.”

Зірка легенько погладила головку звірятка, але воно навіть очей не розплющило, тільки ледве-ледве ворухнулося.

„Це дитина нашої ласички, — подумала Зірка, — вона тужить за мамою, вона шукала її, вилізла з своєї нори, а тепер уже не має сили навіть рухатися. Мушу допомогти їй!”

Зірка прилякла, розпростерла свій хвартушок, поклала туди ласичку й пішла з нею до хати.

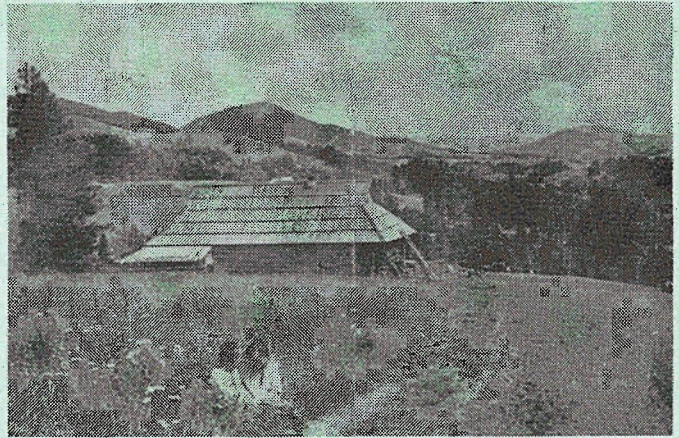
— Це маленька ласичка, — сказав тато, — бідна сирота. Мабуть, відучора нічого не їла, а тепер примирас з голоду. Даймо їй теплого молока, і вона підкріпиться.

Ласичка не вміла пити молока, але, як пані Марина замочила її ротик у молоці, то вона язичком облизала губки. Ще раз і ще раз, а потім умостилася вигідніше і спокійно заснула.

Тато зробив для ласички простору клітку і в кутку вистелив лігво. Вона деколи і спала в ній, але переважно скакала по кімнаті, знайомилася з кожним предметом, нюхала, господарювала. Нікого не боялася, хоч і ні до кого не підходила. Деколи забігала туди, де бавилася Зірка.

Скоро вишуквала вона в підлозі щілину, куди можна було вийти надвір, і відтоді стала зовсім незалежною. Перебувала, де сама хотіла — і в кімнатах, і на городах, і на подвір'ї, але найбільше в сусідстві Зірки. Де була дівчинка, там можна було бачити і ласичку. Зірка вже навіть рідше забігала до дітей, бо в неї з ласичкою була особлива дружба. Зірка бавилася квітами, впорядковувала на городі свої маленькі грядки, а ласичка вертілася у траві біля неї, заглядала в щілини під домом або скакала по городі. Вона поволі росла і ставала з вигляду подібна до дорослої ласички: видовжилася, стала гнучкою та меткою.

Спокійно, тихо і приємно минав час у Черноголові. Зима була лагідна, а по ній наступили весна й літо. Легенький вітерець відсвіжував природу, а сонце гріло, не пекло. Та друга зима була трохи інша: великі маси снігу покрили верхи. Як навесні сніг почав танути, то всі ці води спливали до потічків. Потічки стали схожі на великі ріки. З голосним шумом і грізним клекотом ко-

Гуцульська „гражда” (садиба) в Карпатах

тили вони вниз свої води. І літо було відмінне — парне й гаряче.

Настала велика спека. Якось розійшлася вістка, що на горішньому кінці села сказився пес. Кажали, що він не дуже держався хати, любив бігати по селі, на полонини і в гори. Два тижні тому прибіг звідкись сильно поранений, заліз у свою буду і зализував рани. За кілька днів став якийсь не свій, наче сильно тужив за чимось. З часом очі його запалились і налились кров'ю. Не хотів нічого їсти, безперестань гавкав, гарчав і вив, а очі виглядали, наче скляні. Долішня щелепа обвисла, а з рота почала точитися піна. На подвір'ї було коритце з водою для курей. Пес підійшов до води. Раптом завив, наче з великого болю, і так розсердився, що покусав теля і кудись утік.

Вістка про це ширилася з хати до хати. Мами з острахом заглядали у вікна, чи не надбігас скажений пес, а дітям наказували сидіти вдома і не бігати по дворі. Мати держала Зірку також коло себе. Якось прийшла Уля, і дівчата стали бавитися ляльками.

Між шафою і стіною було порожнє місце. Мама поставила там велике крісло. На кріслі була „кімната” для ляльок. Посередині сиділа найбільша чорнокоса лялька із справжнім людським волоссям. Його можна було розчісувати і заплітати в коси. Лялька була гарна, мала довгі вії та великі сині очі, що заплющувалися, коли вона лежала. Але була дуже тендітна, її не можна було ні кинути на землю, ні вдарити об щонебудь, бо зразу міг би або шматок носа відірватись або пальчик відлетіти. Тому на неї дуже уважали. Вона була гарно убрана і сиділа на середині крісла, щоб не впала на землю. То була „мама” ляльок.

Коло неї було двоє „дітей”. Більша лялечка-дитина була жовтокоса, але її не можна було чesати, бо її волосся, як і вся вона, було з гуми, а менша, також гумова, зовсім не мала волосся, бо то була „дитинка”. Гратися цими ляльками було дуже вигідно: їх можна було купати і кидати ними, а гумі це нічого не шкодило.

Зірчина мама принесла багато шматинок на суконки.

— Зірко, подивись, яка це гарна матерія: зелена з червоними рожами, — сказала Уля. — Пошиємо з неї суконочку для меншої лялечки.

Дівчатка радилися, як це зробити, примірювали, але не могли нічого видумати, тож лишили все, як було, і побігли до другої кімнати гратися у залізницю. Поставили крісла в один ряд. Перше крісло було „паровозом”. Уля була машиністом, однак не могла пустити такої „машини” в рух. Зірка мусіла посувати крісла по цілій кімнаті. Потім мінялися: Зірка була машиністом, а Уля попихала крісла. Врешті втомилися, і Улі треба було йти додому. Зірка відпровадила її до огорожі. Вертаючись, побачила в куті шкільного подвір'я велику купу дерева, порізаного, але ще не поколеного. Вона подумала, що з цих полін була б гарна залізниця, тож почала вибирати більші і кращі врізки.

Якраз тоді з гори надбіг пес. Він не повертав голови ні вліво, ні вправо, тільки біг просто перед себе. Здавалося, що взагалі нічого не бачить. Долішня щелепа висала, рот був повний піни, що капала на землю, а хвіст підгорнений під живіт. Зірка скам'яніла. Вона навіть не могла втікати до хати, бо була б вибігла на його дорогу.

Нараз, не знати звідкіля, надбігла ласичка і скочила псові прямо на голову. Перелякана дівчинка заплющила очі, а як відкрила їх, то пса вже не було, а ласичка помалу скакала додому. Зайшла до своєї клітки і впала на леговище.

Зірка вбігла до хати й розповіла, що сталося. Мама й тато також перелякалися.

— Бідна ласичка! — сказав тато. — Мушу її замкнути, бо невідомо, що може з нею статися. Може захворіти, а тоді було б дуже небезпечно лишати її на волі.

За три тижні не стало ласички. Спочатку вона

була також неспокоїна і дразлива, а згодом наступив параліч, і вона тихо заснула. Вся родина переживала її сумний кінець, неначе смерть когось близького.

В городі біля паркану стояла лавочка з поруччям, де пересиджувала родина вчителя довгими вечорами. Навпроти тієї лавочки й поховали ласичку, а Зірка щодня носила землю, аж висипала високу могилку.

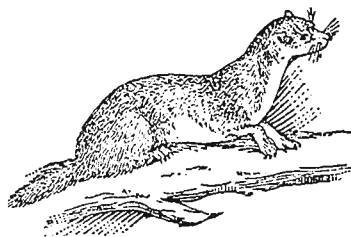
Минали літа. Сивина присипала сріблом голови вчителя Івана та його дружини. Їхня донечка виросла і, як колись батьки, поїхала до Праги набиратися розуму та приготуватися до самостійного життя. Великий дім над потоком біля церкви майже спорожнів. Іван Івановецький далі вчителював, завжди був оточений дітворою, а вечорами — батьками своїх учнів, і не помічав, як скоро втікав час. А його дружина неначе осиротіла. Годинами пересиджувала на лавці недалеко могили ласички і згадувала давні часи, що проминули, неначе сон.

З тугою і надією думала вона про Зірку, яка вже кінчала школу і мала приїхати додому. Восени буде її весілля, і молоді заживуть в Ужгороді. Вони будуть часто приїжджати — спершу самі, а потім з дітьми, і великий дім над потоком знову наповниться дитячим щебетом і тупотінням маленьких ноженят, а стареньке серце бабуні може також трішки відмолодіє.

А все це треба завдячувати ласичці. Якби не ласичка, то, може, Зірки давно вже не було б на світі. Ласичка урятувала її життя.

Старенька встала з лавки, нарвала китицю найкращих квітів і поклала на могилу ласички.

Пояснень-словничок: Прага — столиця Чехо-Словаччини (в Середній Європі); до неї належала також Карпатська Україна в роках 1919-1939; обстановка — меблі й усе, що в хаті (furniture); полоти — виривати з корінням непотрібні рослини (to weed); щілина — тріщина, вузький отвір (crack, chape); ласичка — мала ласиця (weasel); вліз ливець — людина, що йде туди, де її не бажать, нахаба (impudent fellow); штахети — залізна або дерев'яна огорожа (lattice fence); мальва — квітка (rose-mallow); пурпура — яскравочервоний колір (purple); овес — рід збіжжя (oats); корчитися — скручуватися (to writhe, to wriggle); судороги — корчі (spasm, convulsion); лігво — тут лежанка, постіль; клекіт — gurgle, bubbling; сказитися (про пса) — захворіти на сказ (hydrophobia, rabies); я сам не свій — I am not myself; оболонка — membrane; щелепа — jaw, jawl.

МАЙСТЕР-ПАВУЧОК

Розповісти вам щонебудь
Про лісного павучка?
Він вродився просто неба,
Коло трухлого сучка,
На старім, крислатім клені,
В затишку його зеленім.

Павучок був непомітний,
Але жвавий і меткий,
Мав він спинку оксамитну
І животик золотий.

Мав і вісім ніг кошлатих,
Чорних, довгих і прудких.
Він почав негайно ткати
Килим для гостей своїх.

Випускав із рота слинку,
На галузці напинав,
Й потяглася павутинка,
Хоч тоненька, та міцна.

Надвечір поміж листками,
Від сучка і до сучка
Простягнувся злототканий,
Пишний килим павучка.
Подивіться, любі діти,
Чи могли б також і ви
Килимок такий зробити,
Як його павук зробив?
Я вам дам ниток в дарунок,
До плетіння два гачки,
А сплести вам візерунок
Допоможуть павучки.

Пояснення-словничок: сучок (у дереві) — knag, knot; клен (дерево) — maple; затишок — затишне місце (quiet place); кошлатий — волохатий (shaggy); ткати — to weave; слина — slobber, spittle; плетіння — weaving, netting; візерунок — образок, взір (sketch, pattern); трухлий — порохнявий.

★

ПАВУТИННЯ

Павутиння в куті кімнати? О ні, тут йому не місце. Але павутиння між галузками кущика в садку чи в лісі — отут йому місце. І не годиться тут нищити його. Краще приглянутись цій делікатній і майстерній праці павука.

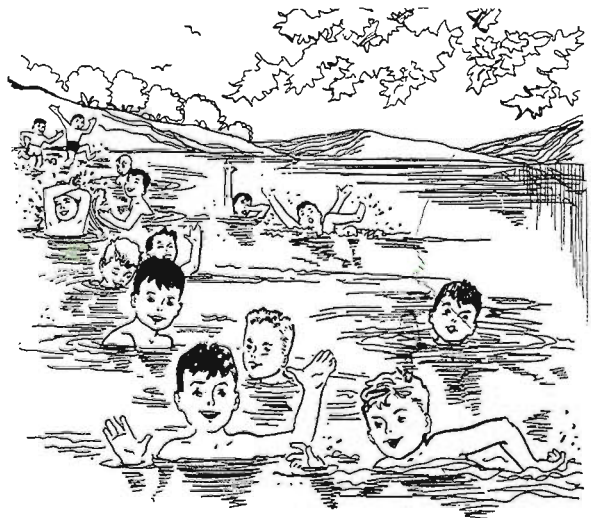
Г. ЧОРНОВИЦЬКА

НА ПЛЯЖІ

Тут білий пісочок.
Спочиньмо на пляжі.
Як хвиля підскачить,
присунеться, ляже —
нам ніжки полиже.

Коли їй не ліньки,
скупати зуміє:
обхопить колінко
і миє, і миє,
хоч мила їй не має.

Не ліньки — не лінуючись; лінуватися
— to be lazy.

ТАЙНА „ЗОЛОТОГО ТОКУ”

Сонце вже сховалося за гори і тільки останнім промінням золотило ще верхів'я дерев. Унизу в селі вже сутеніло. На полях стелилися довгі, м'які тіні. Надходив вечір. Кругом стало тихо-тихо...

У таку лагідну підвечірню пору малий Данилко любив сідати біля дідуса на призьбі коло хати і слухати його оповідань про стародавні часи, коли в Україні панували князі, ставили золотобанні церкви й пишні палаци. Про них ішла слава ген-ген у далекі краї. А в селі Крилосі, де саме жили дідусь і Данилко, колись давним-давно був княжий город — Галич. Сліди його величі видніли ще в руїнах церков, що наче вгрузли в землю, ховаючи в ній таємницю давноминулих сторіч.

Після дідусевого оповідання Данилкові вночі ніяк не спалось. Він увесь був сповнений бажанням пробитися крізь оці розвалені мури і власними очима побачити заховані там скарби, зброю, а, може, й закутих у панцер лицарів хоробрих, що полягли в обороні рідного городу. Уночі кидався неспокійно по постелі й широко розкритими очима дивився в залите місячним сяйвом вікно.

Врешті втомився, заплющив очі і заснув глибоким сном.

І ось привиділось йому, що він, як це не раз улітку бувало, збирає ожини на схилах над Мозолевим потоком. Раптом під навислою кручею, між каменюками, порослими диким хмелем і мохом, побачив залізні двері. Підбіг ближче, хвилинку подумав, і в одну мить став ламати гілки, щоб дістатися до тих дверей, внизу трохи присипаних землею. Пробирав відчинити, стукав кулаками, але чув лише далекий глухий відгомін. З усієї сили натискав на двері своїм тілом, але вони стояли непорушно. Та ось знечев'я вони стиха закрипіли й повільно-повільно відчинились...

Перед Данилком з'явилась дівчина чудової краси. Вона була в білому одягу, зіпнутому у поясі голубою стрічкою, а на голові в неї виблискувало золотом гаптоване чільце.

Дівчина всміхнулась, узяла Данилка за руку, сказала тихо „ходи!” і повела його довгим підземним коридором. На другому його кінці було видно світло. Ідуть вони мовчки поруч, і Данилко

чує десь здалека звуки музики. Що ближче до світла, то музику чути виразніше.

— Хто це грає? — дивуючись, запитав хлопчик.

Дівчина приклала палець до уст і пошепки сказала:

— Тихо, хлопчику, тихо! Як нас тут помітять, то буде мені велика кара за те, що зрадила таємницю підземелля, і тебе негайно проженуть звідсіля.

Вийшли на широке подвір'я. Збоку стояв княжий палац, а біля нього — двірська церква.

— Це — „Золотій Тік”, тут у палаці живе князь з родиною, на „току” збираються бояри і княжа старшина на наради, тут теж відбуваються лицарські турніри, — пояснила дівчина.

Нижні вікна палацу були рясно освітлені. Дівчина повела туди Данилка, і він, зіп'явшись навщипиньки, обличчям прилип до вікна.

— Княжна гостить своїх подруг — бачиш, оця в блискучому одязі і в золотій діядемі на голові, — пояснює далі дівчина, і Данилко бачить, як дівчата ступають танцювальним кроком навколо, потім вужиком, далі сходяться парами — а все рівно, плавно, наче не торкаються ногами підлоги, а музики грають, одні на сопілках, другі на гусях, інші на малих барабанчиках. Кілька юнаків біля них співають пісень.

Раптом хтось швидкою ходою пройшов повз них і подався в ліве крило палацу. Там були кня-

жі кімнати. Дівчина смикнула Данилка за руку й перелякано шепнула:

— Утікаймо звідсіля! Щось недобре коїться! Вартовий із вежі поспішив до князя з якоюсь важливою вісткою.

За хвилину музика втихла, рясні світла погасли. Усім стало відомо, що половці, плем'я жорстоке, темною ордою насуваються із степів на Україну. В городі озвались сурми на воєнну тривогу... Дівчина жахнулась, утікати вже не було куди — всюди метушились люди. Вона обняла Данилка за плече, і обоє заховались у затінку за рогом палацу.

Нараз повітря сколихнув гомін церковних дзвонів.

— Глянь туди! — сказала дівчина й простягнула руку в сторону церкви. — Перед воєнним походом ідуть усі до церкви Богу помолитись, просити про перемогу і щасливе повернення.

Тут дівчина тричі перехристілась, і Данилко зробив те саме.

— Бачиш, перший, це князь Ярослав Осмомисл, він володар галицький. Біля нього його сини, Олег і Володимир, за ним ідуть княгиня й молода княжна, а далі бояри і княжа старшина.

На всьому „Золотому Току” вже чути було брязкіт зброї, іржання коней, людські голоси. Десь здалеку, з Підгороддя, доходило жалісне скавуління собак.

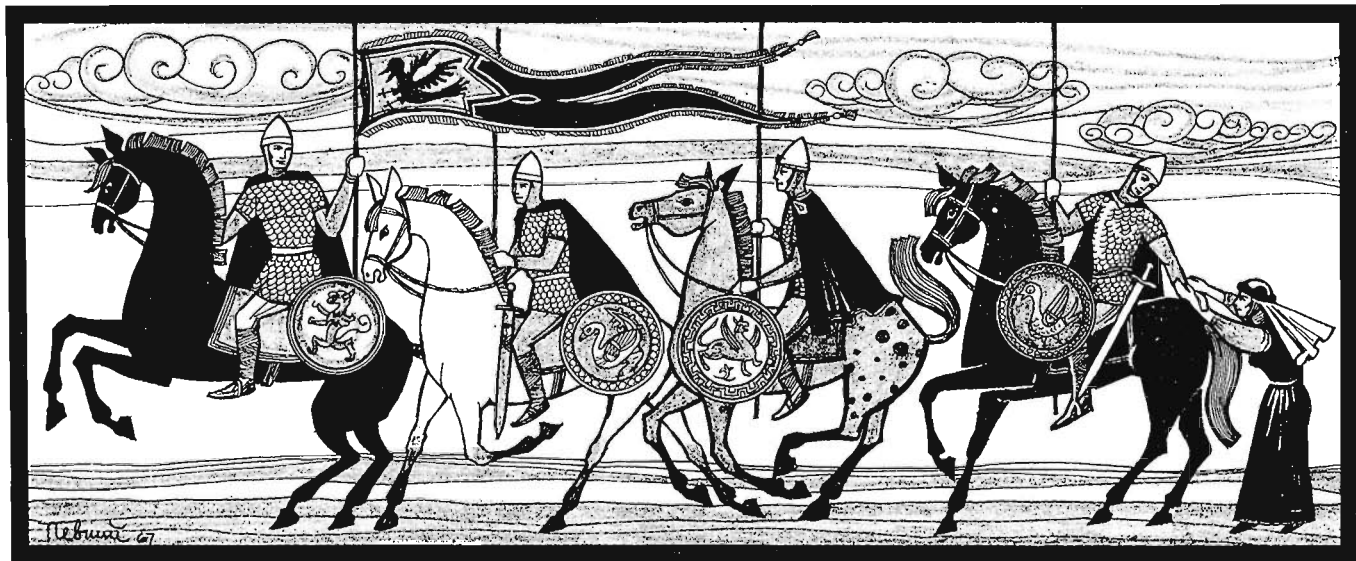

— Біжімо тепер вниз, поза вали — та нахились трошки, щоб нас не помітили! — сказала дівчина й потягла Данилка по стрімкому схилі.

Данилко дивився, мов заворожений. Стрункі постаті княжих воїнів повільно з'їздили на конях з пагорбів. У ранковому сонці сріблом виблискували списи й шоломи, дужими крилами лопотіли в повітрі воєнні прапори . . . Полями, лугами і зви-

лями Дністра неслась у прозору далечінь могутня пісня українських лицарів . . .

Чудовий сон мав малий Данилко. Може й ви, діти, колись побачите картину славного минулого нашого народу, а може діждетесь тієї щасливої хвилини, коли справді переможні українські прапори повіватимуть знов у нашій вільній Батьківщині.

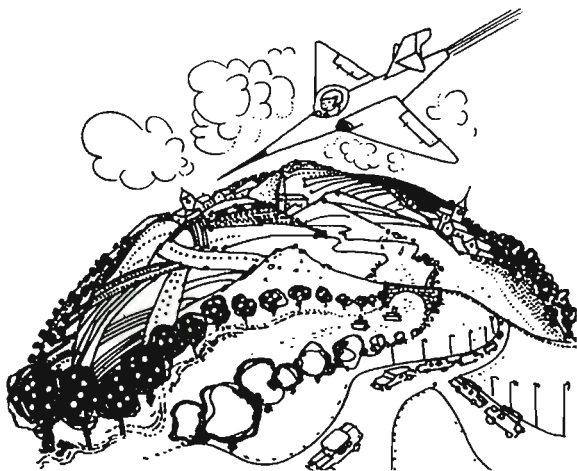

ШЛЯХОМ АСТРОНАВТА

(Ілюстрація Б. Божемського)

Над містом літак
Гуркоче і свище —
Летить собі так
Все вище і вище...

І лине швидкий
Все далі і далі,
Назустріч — хмарки,
Мов білі коралі.

А в тім літаку
Миросик і Ліда,
Мандрують вони
У гості до діда.

Поглянеш згори —
Ой, гарно ж тут, нене!
Поля і бори —
Мов море зелене.

Річки — мов стрічки,
І хрущики — авта...
Чудовий такий
Той шлях астронавта!

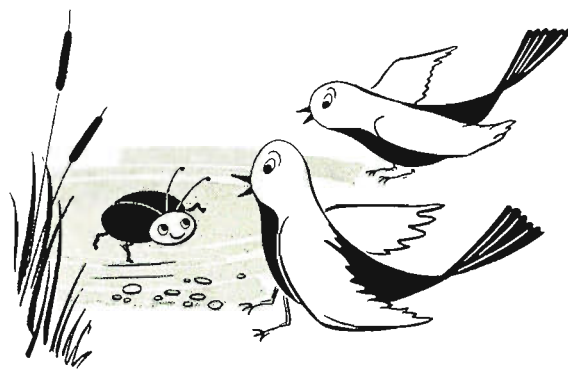
ПОЯСНЕННЯ ДО „ЗОЛОТОГО ТОКУ”

Пояснення-словничок: Верхів'я дерев — верхівіття, вершки дерев (top branches of a tree); призьба — зроблене з убитої глини підвищення похід стіною хати (bank of earth against a peasant's hut); золотобанна церква — церква, баня (копула) якої вкрита золотою бляхою; ожина — чорна ягода на колючому кущі (black-berry); круча — стрімкий берег ріки (ravine); хміль — витка рослина (hop); знечев'я — раптом, несподівано (all of a sudden); чільце — жіноча прикраса на голову в формі обруча, діядема (a kind of woman's head covering, diadem); тік — дідинець, подвір'я в княжому або боярському палаці (courtyard); турнір — лицарські ігрища й змагання в середньовіччі, зокрема двобої (tournament); зип'ятися навшпильки — підвестися, стати на пальці (on tiptoe); гуслі — старовинний музичний струнний інструмент (psalter, psaltery); сурма — військова труба (military trumpet, bugle-horn).

СИНІЧКИ

(Ілюстрація І. Бриковича)

На узлісся до водички
Прилетіли дві синички.
Перша сіла: „Фіть! фіть! фіть!
Хочу пити! пити! пить!”

Друга скочила: „Пожди!
Щось страшне там у воді!
Ще й рогате! Ціні! цить!
Тут же можна воду пить!”

Бачиш, лізе вже на пень, —
Нум, тікати! Цінь-цінь!цень!”
І синички пурх у ліс.
На пеньочок... жук ізліз.

Г. ЧОРНОВИЦЬКА

ВЕДМЕДИК

Я ведмедика люблю,
не скубу його й не б'ю.
На всю ніч беру до ліжка,
пригорну і вкрию ніжки,
заспіваю: „Люлі-лю,
я ведмедика люблю!”.

СТОРІНКА ДЛЯ МАЛЯТ

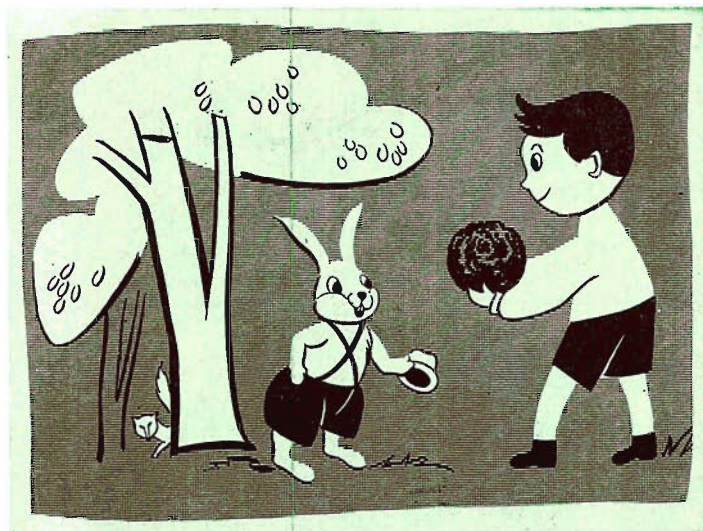
Катерина ПЕРЕЛІСНА

ЗНАЮ!

(Ілюстрація І. Бриковича)

„Зайче, зайчику малий,
Ти чому смутненький?”
— Ой, не знаю, що й казать...
Я... я голодненький.

„Зайче, зайчику малий,
В лісі є сунічки.”
— Ой, не знаю, що й казать...
Я боюсь лисички!

„Зайче, зайчику малий,
Хочеш капустинки?”
— Знаю, знаю, що казать!
Дякую, дитинко!

Б. ДАНИЛОВИЧ

ПРИГОДИ КИЦІ

Порається мама в кухні — обід варить.
А під дверима чути жалісливе:
— Няв! Няв! Няв!
Відкрила мама двері:
— Ти сьогодні так скоро з прогулянки?
Ходи, ходи!
Увійшла киця, але... на трьох ніжках.
Передня права лапка піднесена вгору.
— Глянь, глянь! — нявкає киця.
Оглянула мама лапку, а вона — в крові.
— А що ж це з твоєю лапкою?
— Ав, ав!
— Ах, болить! Бідна киця. А хто ж то-
бі лапку покалічив?
— Гав, гав!
— А, собака, недобрий Бровко! Ну, про-
вчимо його! А ти ось лягай у свій коши-
чок і будемо лікувати твою ніжку.
За кілька днів ніжка загоїлася і киця бі-
гала знову весела та здорова.

РОЗБІЙНИЦЯ

(Ілюстрація Ю. Козака)

Я з тобою, білочко,
Більше не дружу!
Ти така розбійниця,
Я тобі скажу!

Як я заходилася
Частувать ляльок,
Нашо ти, як злодійка,
Вкрала пиріжок?

Ти ж його не їстимеш,
Він же не горіх!
А ляльки засмучені,
Жалко дуже їх . . .

От тепер на дубі ти,
Там собі й сиди!
А сюди до лялечок
Більше не ходи!

Розбійниця — тут: злодійка, гра-
біжниця (robber).

В НАШІЙ ПЕКАРНІ НА ПІСКУ

(Ілюстрація Ю. Козака)

Із пісочку білого,
із піску вологого
у нашій пекарні
ми зліпили пиріжки,
заокруглені ріжки.
Пиріжечки гарні!

Киця нявкає: „Смачні?”

Ні, кицюню! Ні, ні, ні!
їх не можна їсти,
пиріжки не з тіста,
а з піску.

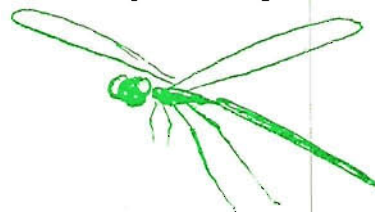
Вологий — вогкий.

Катерина ПЕРЕЛІСНА

КОМАРИ

Комарі — дударі,
Не літайте угорі,
Не сідайте на плече,
Не кусайте боляче!

Не співайте ваше „зум”!
То не пісня, тільки глум:
Хто заслухається вас,
Того вкусите якраз!

МАРУСЯ БОГУСЛАВКА

То не чорні хмари над Богуславом стояли, то турки-яничари на місто напали, людям руки путами в'язали і гнали їх у далеку землю турецьку, в тяжку неволю.

Спіймали й дівчину-білявку, попівну Марусю Богуславку.

Вродлива, справжня красуня була Маруся. Тож коли її в Істанбулі на базарі продавали, вдобав її багатий паша турецький.

— Не годиться таку пишну квітку важкою картогою в'ялити. Візьму її до свого дому, скажу її виховати в мусульманській вірі та в звичаях турецьких, туркенею стане, за дитину мені буде.

Купив паша Марусю, у свою палату привів, у турецьку одягу зодягнув і найняв учителів, щоб дівчинку по-своєму вчили, щоб її потурчили-побусурменили. І пильнували вчителі, щоб вона українського слова не чула, хреста не бачила, щоб не до Христа, а до Аллаха молилася. Але дівчинка глибоко в серці, мов чарівний образок, носила спогад про рідний край — про чудовий краєвид із срібlistою рікою, крутими скелястими берегами й білими хатками у вишневих садках.

Роки минали і той чудовий образ поволі затирали. Вже Маруся туркенею стала, пашу рідним батьком називала. Жила в розкошах і вигодах, а коли паша з дому виїжджав, то ключі від усього хазяйства їй у руки віддавав.

Чудова була в паші палата, вся в золоті, сріблї й у самоцвітах, серед квітників і садів. Дзюрчали кришталеві водограї, мінились веселчаними барвами кльомби розкішних квіток, п'яно пахли кущі й дерева.

А за садом-виноградом стояла вежа висока, з сірого каменю збудована, в землю глибоко вмурована. Багато разів Маруся пашу питала, що це за будівля, та він відповіді не давав, будь-чим її збував. Це Марусю ще більше зацікавило.

Раз увечері пішла Маруся в сад гуляти, відчинила хвіртку в мурі-огорожі й опинилась під вежею. Стала до неї приглядатись, сотий раз думати-гадати, нащо паша таку понуру вежу збудував.

І раптом донеслась до неї приглушена пісня. То не один голос співав, то кілька сотень людей співало, сумно на долю нарікало, що вже тридцять літ у неволі пробувають, Божого світу, сонця праведного не видають.

Дівчина стрепенулась. Що це? І пісня якась близька її серцю, і слова наче знайомі. Маруся здогадалась: то невольники з України в цій вежі-темниці без сонця-світла погибають, свою тугу за волею святою, за рідною землею піснями виливають.

Відтоді Маруся спокою не мала, тихим сном не спочивала, все якусь таємну думку плекала.

Раз, як паша турецький у мечет на молитву поїхав, Маруся щонайбільший ключ із схованки добула, до невольницької вежі побігла, залізом ковані двері відімкнула, стала на порозі і — ахнула. Триста козаків, бідних невольників, на солomé покотом лежали, і глухо подзвонювали кайдани на їх руках.

— Невільники нещасні, оце я вам двері на волю відчиняю! — промовила Маруся.

Переглянулися невольники.

— Не можна цій турецькій дівчині вірити! Хоч вона по-нашому й говорить, ніхто не знає, що вона в своїм серці проти нас замишляє.

Тоді Маруся на одвірок схилилась, слізьми залилась.

— Брати мої рідні, Бог мені свідок, що я ніяких хитроців не замишляю, тільки допомгти вам хочу! Кажу вам, добре дбайте, у землі християнські втікайте, поки турки ще нічого не знають.

Вийшли невольники з вежі холодної, місто турецьке тихцем-хильцем обминали, на себе хрест клали, в Україну темними ярами втікали. А коли останній невольник з темниці вибігав, Маруся за рукав його придержала.

— Прощу я тебе, козаче, зроби мені послугу велику! Як дозволить тобі Господь у рідний край вернутись, ти містечка Богуслава не минай, моїм батькові-матері від доньки-бранки, Марусі Богуславки, низенький поклін передай! Скажи, що їх донька свою невільну провину спокутувала, братів рідних-невільників бідних з неволі в Україну відпустила.

А той козак був кобзар-бандурист. То як вер-

нувся він у рідний край, склав прегарну думу про турецьку бранку Марусю Богуславку і скрізь про неї людям співав. Слухали люди, тяжко зідхали і допитувались, що сталося з Марусею. Але кобзар цього не знав і в думі не розказав.

Так і залишилася навіки незнаною доля дівчини-білявки, Марусі Богуславки, що без своєї вини туркенею стала та братам рідним-невільникам бідним волю дарувала.

РОЛЯНИК

МОРЯЦЬКІ МРІЇ

(Ілюстрація Ю. Козака)

Вітер сів у лозах,
Дує у вітрила,
Наша чайка по ставочку
Птахом полетіла.

Попереду Костик,
Жмурить очі, мріє —
Тільки б вус йому козацький,
Був би Гамалія.

А позаду Петрик,
Сторожкий-обачний,
Справно чайкою керує,
Наче Сагайдачний.

Лесь і Гриць жартують
І гребуть упарі,
Гей, куди вони мандрують —
Чи не до Скутарі?

Костик дуже радий,
Сплескує руками:
„Ми колись на Чорнім морі
Будем моряками.

З рідної Одеси
Ми у світ полинем,
Корабель наш буде зватись
„Вітер з України”.

Пояснення-словничок: Чайка — mew-gull, тут: човен (boat); жмурити (очі) — to screw up eyes; сторожкий — обачний — обережний (careful, wary); гребти — веслувати (to row).

Пригадайте собі, що знаєте з історії, географії чи літератури про Гамалію, Сагайдачного, Скутарі та Одесу.

Д А Н У С Я

Було гаряче літо. Гайовий приніс нашій Марійці малесеньку сарну. Марійка назвала її Данусею.

Дануся широко розставляла тонесенькі ніжки, розглядалася на всі боки й жалібно пищала: пі-пі-пі. Мабуть, була дуже голодна. Я дала їй теплого молока. Вона порскала, пчихала, але пила. При цьому гребла ніжкою і штовхала горщика голівкою. Так роблять телятка, коли ссуть вим'я своєї мами.

Дануся бігала за Марійкою крок за кроком. Вдень обидві ходили по садочку. Марійка зривала для сарненяти смачні листочки, травичку і промовляла до нього пестливими словами. Так вони стали нерозлучними приятельками.

Дануся залюбки відпочивала на городі, на грядці головної капусти. Звивалась у клубочок, кліпала довгими віями і, врешті, засинала. Коли ж наставав час поїти її молоком, Марійка кликала: „Данусю!“ Сарна стрілою перескакувала огорожу, „дуцкала“ горщика й пила, аж піна біліла на ротуку.

Раз ми вдвох з Марійкою пішли на прогулянку. Надійшла громовиця з дощем, і ми в останню хвилину втекли до хати. Перелякана сарна бігала по кімнаті, потім притулилася до Марійки й жалібно пищала.

Дануся росла, мов на дріжджах. Школярки нею захоплювалися, бавилися з нею, частували хлібом.

— о —

Настали літні вакації. Ми поїхали в Карпати. Данусю доглядала знайома господиня, Мариня. Вона жила край села під лісом.

У Марині був великий пес, вовчур, якого завжди держали на припоні. Навесні Маринина коза привела на світ двоє козеняток. Пес зірвався з припону, підкопався до стайні й поїв козеняток... Попало ж йому за це погане діло! Тому тепер господиня пильнувала Данусі, щоб пес її не роздер.

Одного разу Мариня побачила, що двері до стаєнки, де спала сарна, відчинені. Пса на припоні не було. Вона побігла до стайні, глянула і стала, мов заворожена. На м'якому сіні спала Дануся, а біля неї лежав вовчур. З того часу Да-

нуся не раз грілася на сонечку коло буди грізного пса, але він її не займав.

Дануся почала з тугою поглядати на ліс. Підходила до нього все ближче й ближче, і врешті пропала в лісі на цілий день. На ніч вернулася додому і запицала під вікном. Господиня дала їй кусок хліба й відчинила стайню.

З того часу Дануся щораз частіше ходила в ліс і щораз рідше приходила на нічліг у село. Врешті назавжди зосталася в лісі.

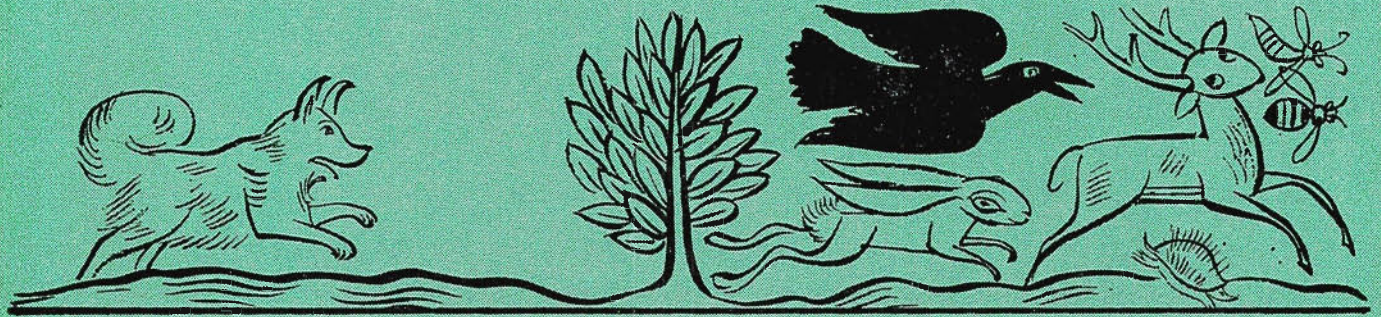
Всі знали Данусю. Знав її і лісничий. Він пізнавав її в стаді сарен, що паслися на галяві. На поклик лісничого підходила до нього, але не близько.

Дануся знайшла свою родину і батьківщину — рідний ліс.

Пояснення-словничок: гайовий — доглядач гаю-лісу, помічник лісничого (forester); сарна — chamois; гребти — тут: розгрібати, порпати (to shove); вим'я — udder; пестливий — ніжний (soft, sweet); вія — eye-lash; дуцкати — злегка штовхати; дріжджі — yeast; захоплюватися — to be enthusiastic over...; припін — прив'язь, ланцюг, дріт або мотузка, якими прив'язують тварин (tether, tie, band); заворожений — зачарований (charmed, fascinated).

ГОЦА ДРАЛА

Шум-гармидер в лісі стався:
Звідкиєсь песик приблукався.

Як загавкав гав-гав-гав,
Страх великий веїх напав.

Звірі, птахи і комахи
Утікали, бідолахи...

Чорний ворон так тремтів,
Аж із ляку побілів.

Лисик в нірці заховався,
Лиш надворі хвіст зостався.

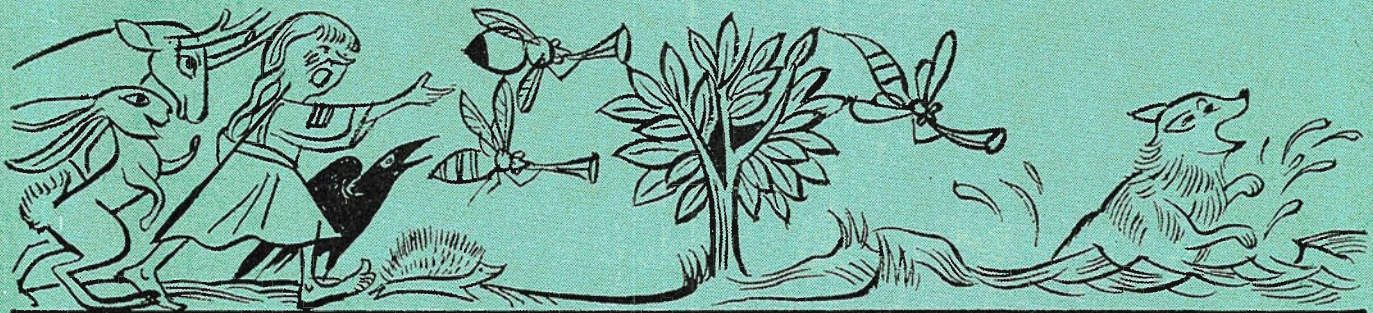
Джмелик мокру мав пригоду:
З переляку бовть у воду!

Гномик теж злякався так,
Що зробився мов їжак.

Як побачила це Гоця,
В темний ліс побігла боса.

„Гей же, друзі! Не втікайте,
Разом Гава налякайте!”

Загуділи, закричали,
Забриніли, захищали.

„Кра! Рох-рох! Фіть-фіть! Ках-ках! —
Пса узав великий страх.

Скочив песик у потік
І додому швидко втік.

Учителька школи при церкві св. Успення в Монреалі, Канада, п-ні Богданна Монзак прислала нам задачі 11- і 12-літніх учениць та учнів цієї школи на тему: „Що розказував мені батько про місцевість, де народився?”.

— Редакція.

ЛЬВІВ — СТОЛИЦЯ ЗАХІДНЬОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Оповідав мені батько, що народився він у столиці Західньої України — Львові. Це одне з найбільших міст України. У Львові збереглися пам'ятки старовини — давні різьби, образи, будови.

У Львові є університет, інститут політехніки, оперовий та драматичний театри. У місті багато дерев і парків, спортових майданів та музеїв. Поміж численними церквами увагу звертає на себе катедра

св. Юра. Її відвідують туристи. У митрополичій палаці при церкві св. Юра жив колись митрополит Андрей Шептицький. Він зробив багато добра українському народові. Помагав молоді організуватися, вислав її на студії закордоном, щоб здобуто там освітою допомагала своєму народові.

У часи відродження Української Держави Львів став столицею Західніх Земель. Після втрачення самостійности Львів залишився осередком українського життя під Польщею.

Мій батько дуже полюбив Львів, бо це місто за час своєї історії пережило багато подій і залишилося українським.

*Христя Баб'юк, 11 років,
узенця 16 кляси*

СЕЛО ГЛИННА, ЗБОРІВСЬКОГО ПОВІТУ

Село Глинна Зборівського повіту в Галичині лежить над річкою Стрипою. Малі білі хатки з солом'яними стріхами ховаються у вишневих садках. Посередині села стоїть невеличка церква. Біля церкви дзвіниця, з якої несуться звуки дзвонів по цілому селі й околиці. Недалеко церкви стоїть будинок сільської школи. До приходу большевиків у Глинній була українська кооператива й читальня „Просвіти.” В читальні сходилися молодь і старші. Співали пісень, відбували проби хору й драматичного гуртка. Читали газети й журнали, вивчали рідну історію й географію.

Село Глинна було найкраще навесні. Тоді цвіли сади, гули хрущі, співали пташки, а небо було синє-синє. Над рікою луки були вкриті жовтим квітом лоташу. Річка була завітчана квітучими вербами, що хилили свої віги до води. А ввечері молодь співала пісень на вулицях. Повітря було наповнене пахоцями квітів і дерев.

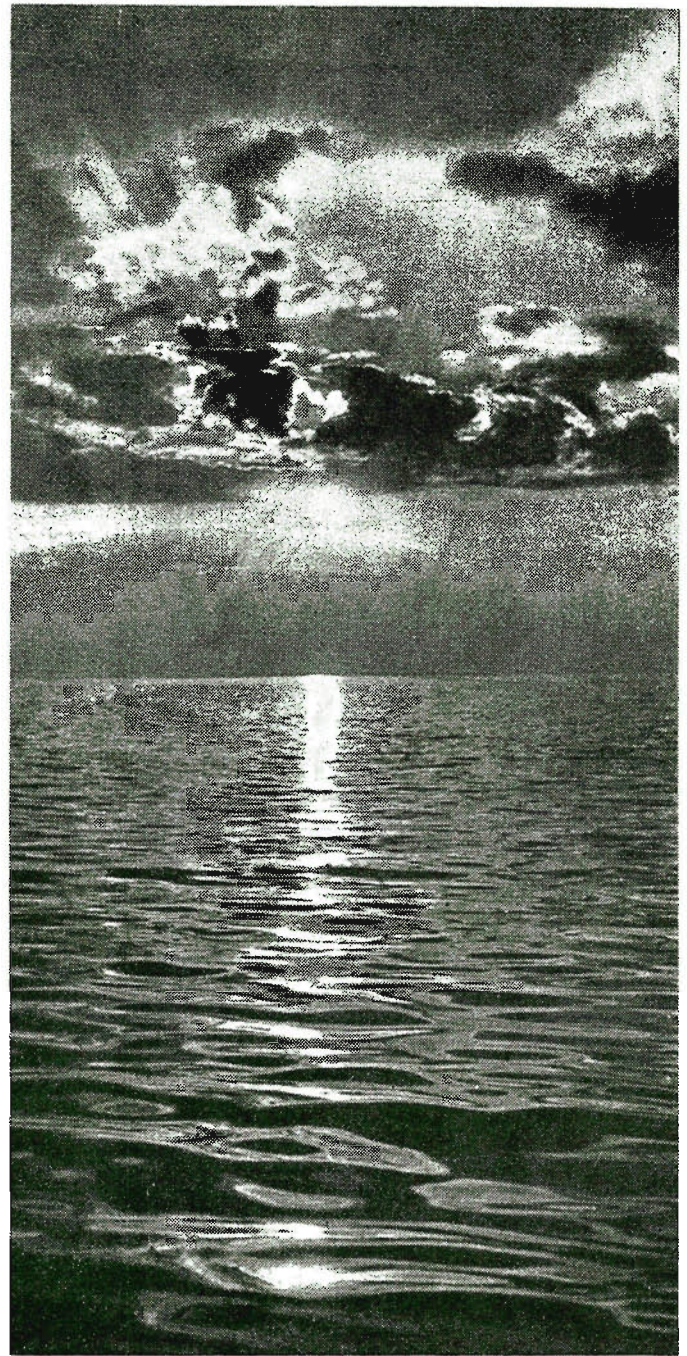
Андрій Кравчук, 12 років

ГОРОДОК БЛЯ ЛЬВОВА

Мій тато народився в Городку. Городок, — це містечко, що лежить між Львовом і Перемишлем. У гарний, погідний день з Городка можна бачити Карпатські гори. Городок має коло двадцяти тисяч мешканців. В місті є чотири церкви: св. Івана, Благовіщення та дві церкви св. Миколая. Через Городок перепливає ріка Верещиця. У великому озері живе багато риби, а в очеретах виводяться табуни диких качок. Влітку купаються в озері люди. Над озером простягається гарний парк.

Населення Городка мішане: українці, поляки й жида. До большевицької окупації українці мали

Штучно зроблене Кахівське море коло Кахівки над Дніпром на Херсонщині

свої національні товариства, установи й організації релігійно-церковні й світські, передусім читальні „Просвіти”, драматичні гуртки, хори. Тато хлопцем ходив колядувати з вертепом та зіркою і ще тепер пам'ятає багато коляд і пісень з дому. Тато оповідає, що вдома було весело й приємно жити, і вірить, що прийде час, коли зможе повернутися до рідного Городка.

*Марійка Самсон, 12 років
узенця 7-ої кляси*

ГАРАСЬКОВІ ЧОБОТИ

(Переказ)

Гарне місто Крем'янець на Волині, а ще краща над Крем'янцем крута гора з руїнами стародавнього замку. Біля замку гарно, та страшно. Не ходили туди люди вночі, казали, що там з'являється якась біла дівчина.

Та Гарасько нічого не боявся. Мав він скрипку і грав на весіллях по всіх довколишніх селах. Славний був з нього музикант, але що заробляв, то все розтрачував, і знов нічого не мав. Навіть не було в нього порядних чобіт, — ходив у личаках з липової кори.

— Ех, чоботи, чоботи! — зідхав не раз Гарасько. — Чи побачу я вас коли на своїх ногах?

Весняної ночі вертався Гарасько з весілля. На горі біля замку зупинився, щоб помилуватись красою ночі: у галях співали солов'ї, від садів неслися пахощі бузку, а на небі, обсіпаному зорями, висів круглий блискучий місяць. Було чудово! У Гараська на серці стало так ніжно й радісно, що він добув з-під пахви скрипку і заграв — місяцеві, зорям і бузкам.

Грав довго і був би ще грав, але великий дзигар на міській вежі вибив дванадцятую годину. Гарасько пригадав, що вже північ, що пора додому. Нараз на стежці біля руїни замку замаячила біла постать. Гарасько глянув і затремтів. То була дівчина в чудовій білій сукні, обсіпаній самоцвітами. Її очі горіли, мов дві жарини, а ноги ступали нечутно, мов не доторкалися землі.

— Гарно грасш, парубче! — промовила, мов заспівала, дівчина. — Заграй ще!

Послухав Гарасько, хоч від страху затрусилася йому пальці. Заграв, як умів, з усього серця. У німому подиві слухала дівчина. Час минав непомітно. А як десь за горою заспівали перші півні, дівчина стрепенулася.

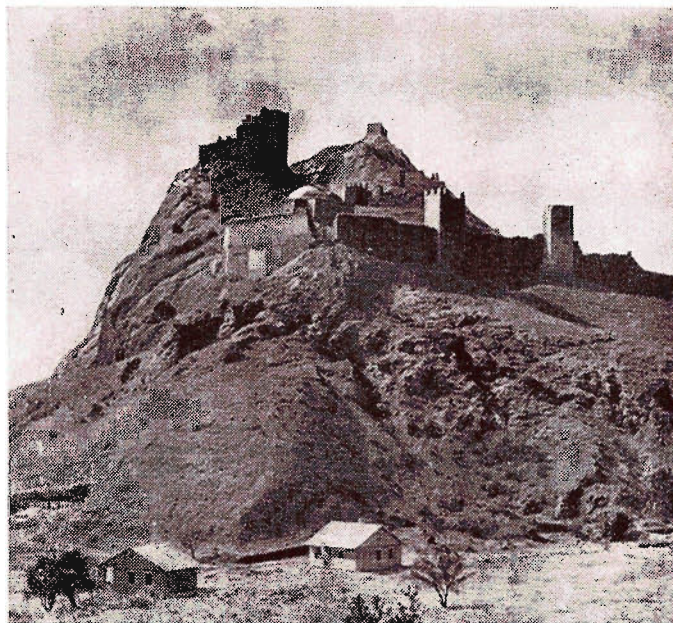
— Пора мені додому! Спасибі тобі! Пам'ятай мої слова: що знайдеш на дорозі, того не бери, а що знайдеш удома — збережи! За місяць знов приходить сюди із скрипкою!

Гарасько пішов додому. Ліг на ліжку, тільки почав дрімати, а тут дзень! — звідкись упав на підлогу малий гріш, мідяний п'ятачок.

„Що знайдеш дома, збережи!“ — пригадав Гарасько слова дивної дівчини, загорнув п'ятака в полотно й поклав у скриню.

За місяць уночі він пішов на Замкову гору. Пішов, хоч боявся. Опівночі з'явилася біла дівчина. Він знову грав на скрипці, а вона слухала.

Ціле літо й осінь ходив Гарасько на цю дивну

Замкова гора в Крем'янці на Волині

зустріч. А коли вертався додому й заглядав у скриню, то бачив, що гріш у згортку полотна ставав щораз більший і все змінювався: спочатку був мідяний, потім зробився срібний, а далі — золотий.

Одної осінньої ночі йде Гарасько з скрипкою на Замкову гору і бачить: на стежці лежать чоботи — блискучі, новісінькі! Зрадив Гарасько, бо все мріяв про нові гарні чоботи, що в них не сором буде людям показатися.

„Що знайдеш на дорозі, не бери!“ — пригадав пересторогу дівчини, але спокуса була така велика, що він не видержав і став узуватись у чоботи.

„Я тільки приміряю, — подумав. — Подивлюсь лише, чи гарно мені в чоботях.“

Чоботи — мов на нього вшиті! Узути взув, а роззутися несила. Силкувався, мучився — дарма! Мов приросли до ніг! А тут ударило дванадцятую, і постать дівчини забіліла на стежці.

— Що в тебе на ногах? — запитала вона тихо.

— Та чоботи!.. — відповів. — Знайшов їх ось тут на дорозі... .

— Чи я ж тобі не казала, щоб з дороги нічого не брав? Нерозумний, твій гріш у скрині мав сьогодні розростись у великий скарб. Не одну, а сто пар чобіт міг би ти собі купити, а до того нову хату і великий шмат поля, і пару коней. Тепер усе пропало!.. — сказала і розвіялась у нічному повітрі.

СКОРОМОВКА

З ліжка впала ляля Ліна
і поранила коліна.

Є в нас біла пластеліна,
то заліпимо коліна.

Але глина-пластеліна
не прилипне до коліна.

— Що робити, лялю Ліно,
як загоїти коліно?

— Треба замість пластеліни,
класти пластер до коліна.

Добре вміла ляля Ліна
лікувать собі коліна.

Пояснення-словничок: Поранити — to wound, to hurt; глина — clay; прилипнути — приклеїтися (to stick, to adhere); загоїти — вилікувати (to cure, to heal).

А Гарасько побіг додому зажурений, зляканий. Відчинив чимскоріш скриню і сягнув по полотняний сувій, де зберігався гріш. Глянув і остовпів: у полотні лежав звичайний камінець... А чоботи? Вони ще по дорозі розлетілися, мов зроблені з паперу.

Ніколи вже не ходив Гарасько на Замкову гору, ні вночі, ні вдень. Соромився глянути на руну замку, бо йому здавалося, що звідти, з поцербленого вікна дівчина-чарівниця дивиться на нього насмішливими очима.

Подав М. Маморський

Пояснення-словничок: Розтратити — видати на пухте, на щось непотрібне (to fritter away); личак — взуття з лика, з кори дерева (bast-shoe); пахоці — запах (smell); пахва або паха — arm-pit; бузок — lilac; дзигар — великий годинник на вежі (tower clock); жарина — розпалений до червоного шматок вугілля або дерева (glowing piece of wood or coal); півень — соєк; стрепенутися — здригнутися, кинутися; скриня — trunk, chest of drawers, commode; мідь — рід металу (copper), мідяний або мідний (made of copper); парубок — молодий неодружений мужчина, юнак (fellow, youth); пересторога — warning; спокуса — temptation; сувій або згорток — roll; поцерблений jagged, notched).

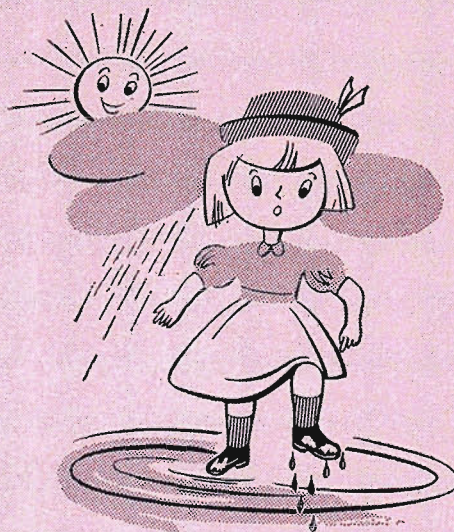
ЩО КАЗАТИ?

(Ілюстрація І. Бриковича)

Бовталася Галя
Довго у калюжі,
Змокли черевички,
Забруднились дуже.

Що ж тепер робити?
Що казати мамі?
Може — „Черевички
Гралися у ямі ...

Я їх зупиняла,
Щоб не лізли в воду"...
Не повірять мама
У таку пригоду,

Скаже: „Черевички
Без ніжок не ходять,
У брудні ж калюжі
Діти їх заводять.”

Ну... скажу, що кицю
Нашу рятувала...
Не повірять мама, —
Я вже так казала.

Краще не брехати,
А сказати стихенька:
„Більше я не буду,
Ненечко рідненька!”

КОМУ ДІСТАЛИСЯ ЧЕРЕШНІ?

Недалеко міста Петерсону в Америці живе мій брат із своїми внучатами — Нестором, Дією-Мартою та Катрусєю. У нього великий сад і гарний город. Ростуть там також декоративні кущики. Скрізь багато квіток, особливо витких троянд. Як у травні це все зацвіте, то виглядає, як справжній рай. Проїжджі люди зупиняють авто й роблять фотознімки.

Близько хати ростуть дві великі черешні. От на ці черешні жде ціла родина. Та ба! Чекають на них ще й усі пташки, особливо сині сойки. Вони обсідають дерево й жадібно поїдають спілі черешні.

Щоб птахів відстрашити, господар стріляв на пострах, ставив „Яшка-страшка”, та сойкам байду — це їх не лякало.

Тоді він накупив калатал — таких, як ті, що їх чіпляють на шию коровам у лісі. Примістив калатала на черешнях, а довгі шнурки від них протягнув крізь вікно в кімнату. Внучата мали чудову забаву: тарахкали калаталами, як хлопчики в Україні у Великий Четвер перед Великоднем. Та пташки й тарахкання не боялись. Земля під черешнями була густо устелена кісточками ягідок.

Тоді господар посадив у велику клітку kota і примістив її високо на черешні. Кіт м'явчав і виривався на волю. Першого дня здавалося, що лиху кінець, що решта черешень буде врятована.

Другого дня рано-ранесенько бідолашний котик знову сидів у клітці і голосно плакав. По сніданку ціла сім'я вийшла на город. Господар був вдоволений із своєї вигадки.

Нараз Нестор крикнув: — „Дивись, дідусю!” — і показав на клітку, на якій сиділи дві сойки.

Вони нахилили голівки й одним оком приглядалися до перестрашеного kota . . .

Дідусь безнадійно махнув рукою, випустив котика і сказав:

— Птиці небесні не орють, не сіють, а збирають”.

З того часу ніхто не жаліє пташкам черешень.

Пояснення-словничок: проїжджий — passer-by; сойка — птах з роду ворон (jay); жадібно — greedily, avidly; калатало — clapper; кісточка — тут: stone, kernel, pit; безнадійно — hopelessly. Слова про небесних птиць записані у Святому Письмі.

Катерина ПЕРЕЛІСНА

ПРОПАЖА

Вчора бачила суничку
Я в саду,
А сьогодні все шукаю,
Не знайду!

І під листячком немає,
Й під кущем . . .
Може збило, покотило
Де дощем?

А чому це під ногами
Все шпачок?!
Ой, від нього не сховати
Ягідок!

А киша! киша! Ти ягід
Не чіпай!
Я для мамі їх ростила —
Так і знай!

Пропаж — згуба (lost thing); шпачок — малий шпак — птах (starling, wren); киша або киш — так полохають-відганяють птахів.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ДИТЯЧА ОБРАЗОТВОРЧА СТУДІЯ В ТОРОНТІ,
КАНАДА

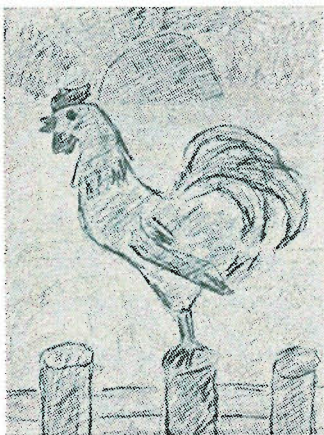
У століття Канадійської Конфедерації й у 75-ліття поселення українців у Канаді Дитяча Образотворча Студія під керівництвом Петра Сидоренка в Торонті влаштувала 11-го червня ц.р. одноденну виставку дитячих картин. У виставці взяли участь 37 учнів у віці 6 - 14 років: Бибик Марта, Булат Олена, Бурачок Ігор, Вдович Ігор, Вітюк Леся, Войтів Богданна, Волчук Люба, Головатий Андрій, Головатий Мотря, Головатий Марія, Гембатюк Олена, Генник-Березовський А., Гонтар Олекса, Демків Степан, Зарицький Драгомир, Келембет Дмитро, Кушнір Богдан, Лапгута Христина, Ліщина Віктор, Маковецька Ірина, Мартюк Богдан, Медицький Данило, Мицишин Роксана, Мойсяк Остап,

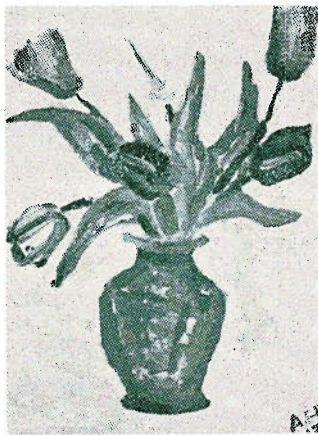
Леся Вітюк — Хата піонера А. Фігуса у Вайті, Манітоба — олія

Огородник Зенон, Попик Христина, Свинтух Богдан, Сидоренко Василь, Сиротинська Леся, Соловська Олена, Сосідко Леся, Сосідко Надія, Цап Володимир, Цап Ірина, Шанта Людмила, Шкурка Марія, Яців Жураківська У.

Кілька картин були присвячені першим українським поселенцям у Канаді, а саме: Войтів Богданна — „Піонер К. Гудзинський”, Кушнір Богдан — „Перша українська православна церква в Гардентавні”, Вітюк Леся — „Хата піонера А. Фігуса у Вайті, Ман.”

Людмила Шанта: „Ранок”
кольорові олівці

А. Генник-Березовський:
„Тюльпани” — олія

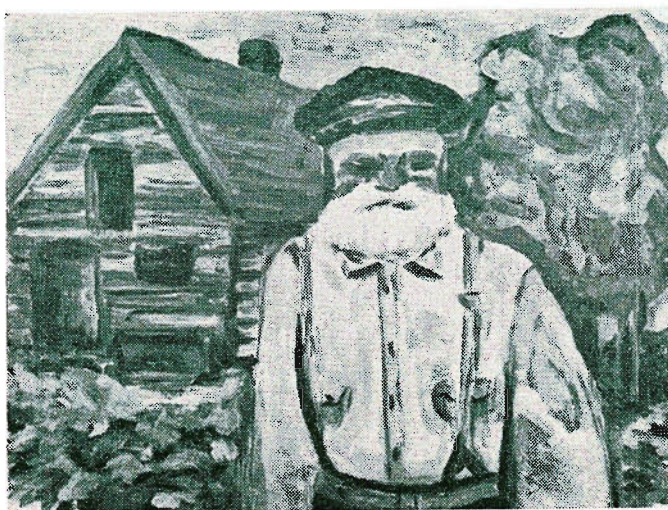

МАГІЧНИЙ ЧИСЛОВИЙ КВАДРАТ

Любите чи не любите рахувати, але тут цікава рахункова забава: у вільні віконця квадрата впишіть такі числа, щоб сума чисел у кожному напрямі, в в кожному ряді по-земо, і доземо, і навскіс — становила 15.

2		
	5	3
	1	

ЛІТИ, ВІДНОВІТЬ ПЕРЕДПЛАТУ „ВЕСЕЛКИ”!
ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

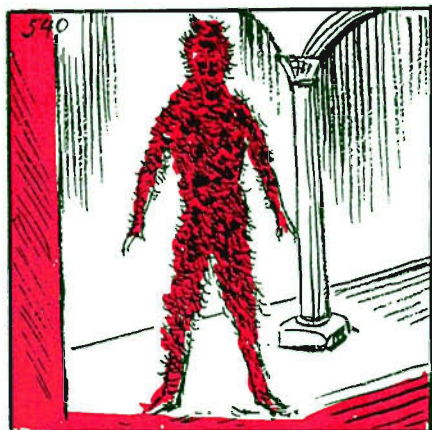

Богданна Войтів — Піонер К. Гудзинський

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК ІСТОРИЧНА КАЗКА UKRAINIAN TALE БОГДАН, КОЗАК-SORCERER

РОЗДІЛ XXXV: „ЧОРТ!”

CHAPTER XXXV: “A DEVIL!”

Скочивши в коридор, напасники побачили якесь страховище.

As they broke into the hallway, the attackers were suddenly confronted by a weird creature.

— Диявол! Сатана! — зверещали перелякані вояки та джури й кинулися щосили втікати.

“It’s the devil!” — the soldiers and pages shrieked and started running in panic.

Джури поприсідали в сіні і для безпеки покривали собі голови великими оберемками.

The pages crouched in the hay, and for added safety covered their heads with large bales of hay.

Один вояк натрапив на порожню псячу буду й увіпхнув туди голову, забувши в страху про ноги.

One of the soldiers saw an empty dog-house and stuck his head in it, forgetting in the panic about his legs which were protruding from the dog-house.

Інший вояк ускочив у курник, розполохав табун курок, що несли яйця.

Another soldier ran into a chicken coop and frightened a nest of hens that were laying eggs.

На подвір'я вибіг Рох, вимазаний дьогтем і обтиканий пір'ям — зовсім подібний до чорта з пекла...

Suddenly Rokh ran into the courtyard, all tarred and feathered, looking very much like the devil himself.

(Продовження буде)

(To be continued)